

РУСЛАН

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. пл. Дзямбровського (Хорунжини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманна.

Реконіси звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ліні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць 1.70 кор

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 10 сот.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Іван Нечуй-Левицький.

(В приводу 35-літнього ювілею його письменської діяльності).

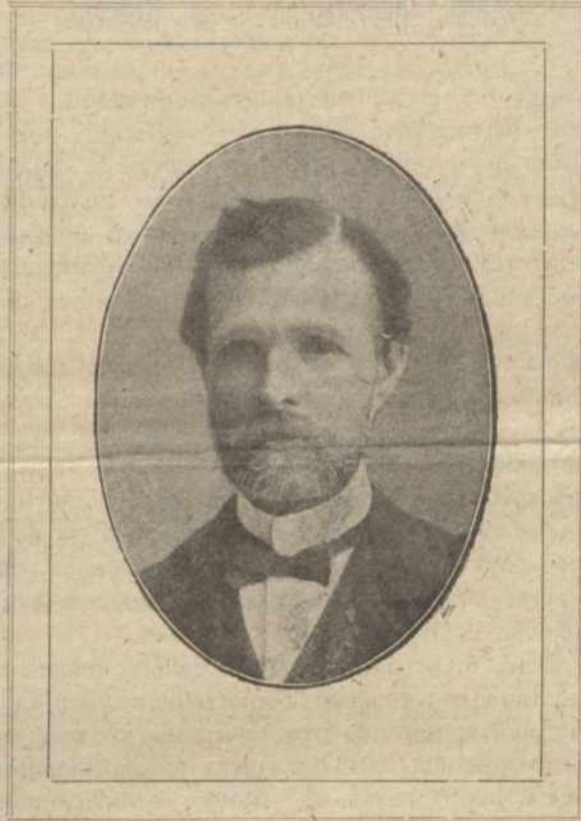
Трицять п'ять літ працює творець українського соціального роману, Іван Семенович Нечуй-Левицький на ниві рідного письменства. Він перший зрозумів шкідливість тої прогалини, яка ділить українську інтелігенцію від українського простолудя, а яку викопали зразу Поляки, а відтак Москалі на погибіль нашої національності. І він перший прийняв ся кинути міст через сю пропасть, мостити битий шлях для спільного розуміння, заінтересованя і любови. Трицять п'ять літ стоїть Іван Левицький між нами, як світлий дороговказ на нашому великому розпутью: бути чи не бути! Трицять п'ять літ він великим голосом народного пророка кличе до всіх блукаючих по безпутьях: Камо грядеші! Трицять п'ять літ він вказує на картинах з життя-бутя українського народу, де наша сила, наша будучність та яким способом підступити до неї, урухомити сю заколисану довговічним сном силу.

Іван Семенович Левицький родив ся 13. падолиста 1838 р. в Стебневі, селі канівського повіту, київської губернії, в старій попівській родині. Змалку вже вчив ся він любити свій рідний край, рідну мову та чудові народні пісні, виростаючи серед окруженя, в яким жива була ще традиція славної української минувшини. Батько Івана любив свій рідний край, і все говорив дітям, що на Україну насіли польські пани та жида, що московщина заїдає українську мову і національність. Він часто розказував дітям українську історію і показував ті місця в Корсунщині, де збулись важні історичні події. Єгож мати не вміла навіть

по російськи, так що в сімі Левицьких говорено по українськи; вона знала багато народних пісень і часто-густо їх співала, а слова народної поезії западали глибоко в душу малого Івана, розбуджуючи в нім любов до рідного слова.

На дев'ятому році жити віддано Івана до школи в Богуславі і там доперва мусів він вчитись по російськи, бо за «мужичі слова» вішали ученикам на шиї «ноти» і строго карали.

З богуславської духовної школи перей-

шов Левицький в київську духовну семінарію, де поза офіційальною наукою познакомив ся з французькою та російською літературою та з поезіями Шевченка. Приїзжаючи домів на вакації перечитував він історію

України Маркевича і Бантиш-Каменського та Літопись Самовидця, які нав'язні демократизмом і любовю до України зміцнювали в нім любов до рідного краю, до его славної та при тім незавидної, кривавої бувальщини.

Скінчивши семінарію, одержав Левицький місце учителя географії, арифметики і церковно-славянської мови в богуславському «духовному училищі» 1860 р., одначе вже 1861 р. перейшов на дальшу науку в духовну академію в Київ. Саме-тоді йшла в академії завзята борба між студентами Українцями, які за вселюдськими поступовими ідеями не забували на свою народність і бажали для неї працювати, а Москалями, які, з малими виїмками, стояли проти права на самостійність української національності і літератури.

По скінченю духовної академії поставлено Левицького 1865 р. в полтавській семінарії учителем російської письменности з платою 250 карбованців в рік. З такими грішми тяжко було вижити; тому то Левицький скористав з першої нагоди, яка трафилась, щоби покинути се місце і перейшов учителем в Каліш, в жіночу гімназію, опісля в Сідлець на Підлісся. Але з підліських багон тягло его до соняшної, гарної України, до рідних степів та ярів, до зелених дубров та темних лугів, «що так люво виспівано їх у піснях».

Пробуваючи в Сідльци, Левицький багато подорожував по Росії і за границею та познакомив ся тоді з Кулішами, Білозерским, Костомаровим і Пулюєм.

В 1873 р. перейшов Левицький в Кишинів, де в мужеській гімназії вчив російської мови в купі з церковно-славянською і логіки. В Кишиневі був собі Левицький неначе дома, бо там багато Українців; на вакації їздив купатись в Одесу, та на Україну до своєї рідні. Так прожив він аж до 1885 р., коли то задля підорваного здоро-

Переписка Івана Левицького (Нечуя)

з редактором «Правди»
Володимиром Барвінським
подає *Олександр Барвінський.*

З нагоди ювілею літературної діяльності нашого славного письменника Івана Левицького подаємо п'ять листів его писаних до бл. п. редактора «Правди» Володимира Барвінського, котрі дають добрий погляд на тогочасні літературні взаємини поміж Галичною а Україною, як і про щирі змаганя ювілята. Задержуємо правопись першопише.

I.

1875 року, 10. лютого. Кишинев.

Шановний Добродію!

Перед самим Різдом вже вийшли в Києві «Новісті» Левицького. В тій книжці напечатані Хмари, Запорожці і Не можна бобі Парасці вдержатись на селі. Можна було б послати Вам в Галичину з сотню екземплярів на продаж, та поки книжка дійде до Вас, то наросте така ціна, що Галичині буде важко купувати її. Міні здається, що лучче буде так зробити: на гроші зібрані за Причену залово напечатати Хмари в Львові, скільки нам екземплярів можна буде напечатати, та й прода-

вати в Галичині і на венгерській Русі. Коли Ви ще не маєте Хмар, то, певно, Вам швидко вшлють їх з Києва.

Як будете печатати Хмари, то, будьте ласкаві, вставте Екзамен, викінчений у нас цензурою, а главу Новий чоловік треба перепечатувати з Правди, бо Київським видані ся глава дуже покалічена цензурою, як самі побачите.

Напечатавши Хмари і другі дрібні пьєси, пускайте на продаж, збираючи гроші до рук, як і попередю.

Я оце подав в цензуру, на Різдо, нову комедію в 5 діях «На Кожум'яках» з київського міщанського життя, оперетту в 4 діях «Маруся Богуславка», і для народного читання «Унія і Петро Могила». Все се ще і досі спочиває в цензора. Комедію передайте, будьте ласкаві, для галицького театру, кому там треба передати, як тільки доведеть ся Вам її дістати од нас. Марусю Богославку можна, здається, всю напечатати в Правді, а комедія велика не влізе в Правду; хіба напечатаете котру нібудь дію, або сцени деякі.

Прашайте! Щастя Вам, Боже, у всему! Мій низенький поклон Вашій семьї і всім моїм знакомим.

Ваш щирій доброжелатель

I. Левицький.

II.

1875 року, 17. серпня.

Високоповажаний Добродію!

Ваш лист прийшов до Кишинева ще в липці, тоді як я вже вїхав з Кишинева в Київ на цілі вакації. Тимто лист Ваш пролежав два місяці на почті, і я тільки оце, що дістав его. Сами можете бачити, що перший пункт Вашого прохання я не можу задовольнити, бо вже діло дуже спізнилось, і мабуть Ви вже видали Н Правди за місяць серпень. Що до «Хмар», то видавайте так, як Ви пишете, як II часть повістей. Коли нема для чого печатати їх в «Запорожцями» і «Бабою Параскою» (чому причини я не бачу), як напечатана вона в Росії, то подождіть трохи: я пришло в «Правду» «Бабу Палажку» і напечатаете «Хмари» з цією новою повісткою. Комедії Вам не прислали, мабуть, тим, що я в другому виданні мушу її вкоротити на 2 печатні листи, бо вона дуже велика і для сцени в такому виді не годить ся. Сего видання «комедії» в себе не видавайте, а подождіть до другого видання. Шкода, що Ви не мотивировали, чом не можна печатати в «Правді» всего ескіза Міфології... Про мене, зробіть так, а послі видайте брошюрою, бо міні здасть ся, що сей ескіз пропустить і наша цензура. Як трапиться, то

вля перейшов в пенсію і переселив ся в Київ. Ту в серці України, живе він й доси працюючи невпинно на ниві рідного письменства.

В Полтаві почав Іван Левицький свою письменську діяльність. Зараз єго перші оповідання визначили ся глибоким відчутем предмету і красою мови. Житє-бутє селянина з доби кріпацтва є сюжетом оповідань, «Дві Московки» і «Рибалка Панас Крут». У першій зобразив автор нещасливу долю дівчини, що полюбивши горячо чорнявого москаля-кантоніста, заплатила за коротке щастє з милим цілим змарнованим житєм; знов же «Рибалка Панас Крут» є жертвою кріпостного чиншового права, а також жидівської конкуренції і експльоатації.

Поетичним пером змалював Левицький долю бурлаки, в повісті «Микола Джеря», ворога всякого гнету і неправди, готового перенести й тяжкі невзгоди, щоб лиш не терпіти обиди і наруги. Утікаючи перед панщиною та рекрутчиною, покидає він любу дружину, милу дочку, покидає сімю, яку щиро любить і рідне село, та скитає ся бурлакою, поки не прийшла воля, поки не стало мужикови лекше жити на сьвітї. Економічну неволю в нових змінених обставинах після знесеня панщини малює Левицький в повісті «Бурлачка». Пан обіцяв женитись на ній, та тільки погубив молодість, красу і честь її, а опісля прогнав зі свого двора.

Левицький звертає ся також прямо до інтелігенції, зображає її хиби. її байдужність до народа, її інертність та апатію, і ставляє перед неї важне завданє, не шукати чужих богів, а працювати передусім для свого народа. Карієровичам, що гордять рідною мовою і літературою, не вважають мужика рівнею собі, не мають охоти для него працювати, голосячи, що вони космополіти, кидає Левицький в лице закид, що космополітизмом часто в нас покриває ся лїнївство та апатія, щоб викрутити ся від діла, від праці для свого краю. Отся гадка є засновком повістей: «Причеп» і «Хмари». В «Причепі» хотїв автор представити українські і польські типи в їх племінних відношенях між собою і лихий вплив польщини на українських інтелігентів; в «Хмарах» Левицький бажав показати, яку шкоду приносить народови вихованє, коли воно не проникне національним духом, коли воно в руках чужих. В особі Дашкевича малює він тип Українця, який замотавшись в хмари панславїзму, відчухнувшись від свого народа і пропав для него, нічого не здїлавши в єго користь. В противенстві в повісті «Над Чорним морем», герой Комашко є дійсним суспільно-національним діячем, що як гімназїальний учи-

тель осьвідомлює молоде українське покоління і за се стягає на себе халепу, зсилку над Біле море.

Ми подали в сїм коротенькїм огляді діяльності ювілята тїлько деякі головнїйші знамена єго діяльності з численної галерїї єго типів і сюжетів. В своїй письменській діяльності він пересуває перед нами очима цілу українську суспільність в справді артистичній плястиці. Найкраспими єго повістями та оповіданнями є ті, що автор зачерпнув з життя простолюдя, слабшими являють ся ті, що дотичать життя інтелігенції. Але і тут не лежить вина по сторонї автора, як радше невироблених, а часто невідрадних відносин серед української інтелігенції. В послїдних часах перекинув ся Левицький на поле історичної повісти написавши роман «Гетьман Іван Виговський»; пробував він також своїх сил на драматичному полі, писав статї літературно-критичні, етнографічні, популяризував українську історію, — словом розвинув незвичайно широку і плодиту діяльність на рїзних областях літературної творчости, хоч властиве і головне поле єго діяльності, то суспільний роман, якого він не лише творцем, але й одним із найвизначнїйших репрезентантів.

Уступленє міністерства д-ра Кербера.

(X) В середу був міністер-президент др. Кербер на окремїм послуханю у цїсаря, котре тривало цілу годїну. На тїм послуханю подав др. Кербер монарєї не лише звїг про політичне і парламентарне положєнє, але також просьбу о відпустку, котру піддержував сильно підорваним станом адоровля. Просьба та тикає ся поки що відпустки лише єго особи а инші міністри навіть не знали нічого про замір свого шефа. Нема однак сумнїву, що ціле міністерство внесе солідарно просьбу о відпустку, що непєречно послїдує цю спільній міністерській парадї, котра мала вчера відбути ся. Цїсар не рїшив ще просьби міністра-президента, а відрочив до свого повороту з Цешту і можна сподївати ся, що в перших днях слїдуючого тижня справа буде наконєчно порішена.

Нема ніякого сумнїву, що сильно підорване безнастанною і тяжкою нягилтною працею здоровлє міністра-президента спонукало єго передо всїм до згаданой просьби. Однак на се зложили ся ще й инші обставини. Іменно в католицьких кругах витворило ся невдоволенє з правительства, що оно вельми слабе супроти напасти на католицьку Церкву, так що в останних часах кардинал Груша був приневолений станути в оборонї супроти напастей Шенерировців, а також визначні особистости цїсарської родини подля-

ють се невдоволенє. Слабий віднїр з боку правительства по напасливих промовах Пернерсдорфера і гр. Штерберга чимало причинили ся до захитаня довірї.

Окрім того і безуспїшнї змаганя д-ра Кербера, щоб зробити державну раду роботящою, підорвали становище правительства. Війскові круги настають конєчно на виплату квот ухвалених делегаціями на уоружєнє відповіднїйше війська і фльоти, а тимчасом останнє голосованє бюджетової комісії виявило повну безуспїшність заходів правительства. І у внутрішнїм розладї не лише не всїло привительство приєднати собі Чехів, але розєднало ся з Нїмцями, котрі доси були головною єго підпорою.

Цїсар на разї не рїшив справи і запевнив д-ра Кербера о незахитанїй прихильности, одначе можна сумнївати ся, чи др. Кербер дасть ся відклонити від свого заміру уступленя. Що послїдує на случай принятя дїмїсії, годї в тїй хвилї на певно сказати. Можливо, що місце теперїшнього міністерства займе знов урядничє міністерство з д-ром Віттеком на чолї. Після инших вїстий має керму міністерства нового обняти гр. Шенборн, президент адмінїстраційного трибуналу, на котрого місце пішов би др. Кербер. Між названими в останних днях личностями находїмо також намїсника Галичини гр. Андрїя Потоцкого, бар. Гавча, ки. Шенбург і ин. Чехи заховують супроти тїх голошених змін велику резерву, але імовїрно уважали би можливим залишенє обструкції по уступленю д-ра Кербера. Наколїб відносини парламентарнї уложили ся, мало би бути утворенє чисто парламентарне міністерство. Все то однак поки що лише здогади, котрих потвердженє або заперечєнє принесе найблизша будучина.

Промова пос. д-ра Короля

виголошена в галицкїм сеймі дня 9. падолиста 1904 при бюджетовій розправї.

(Дальше).

Дня 2. червня сєго року відбувало ся в Копичинцях посьвяченє фундаментів під будову нового дому Товариства «Народний Дїм в Копичинцях», товариства не політичного а чисто економічного, товариства, котре мало на цілі не обудженє політичного життя в дотичнїм повітї, але піднесенє економічне повіту, за котрим і про котрий так много, панове, що управляюча рада того товариства хотїла той акт посьвяченя фундаментів під будову нового дому обходити в спосіб величавий. Управляюча рада запросила проте на тов торжество сьвященників з околицї, запросила також людий, котрі на єї поклик зїйшли ся дуже а дуже численно. По богослужєню в місцевїй церкві в Копичинцях, удав ся похід процесональний, похід з хре-

передайте рукопись до мене, або до Київа, після печатання.

Українську хроніку писати дуже трудно тепер, хоч і є кому, бо тепер в ся великоруська прєсса консервативна, і про Україну не говорить і слова: зовсїм її игнорїрує. Нема з чого зібрати матерїяла для хроніки. Але як часом збереть ся, дещо, то ми пришлемо Вам.

Кишинєв.

Шануючий Вас
I. Левицький.

III.

1879 року, 16. лютого.

Високоповажаний Добродїю!

Вибачайте, Добродїю, що так довго не писав до Вас. Моя повість «Кайдашева сімья» була не в мене а в Київі. Якби вона була в мене, я був би відіслав Вам її зараз; а то міні прийшло ся писати лист до Києва і ждати звідтіля одповідї. Теперички я маю звїстку, що повість вже послана до Вас. Тїльки осьмілюсь просити Вас, шановний Добродїю, про одну річ; нехай не зміняють та не переиначують в Правді правописї рукописї. В попереднїх моїх повістях надрукованих в Правді я начитав наприклад бю, бе, замість б'ю, б'є, до дому, в гору, низ — замість додому, вгору, вниз, і т. д.

Посилаю Вам свою фотографичну карточку. Вибачайте, що робота не дуже гарна, бо в нас, в Кишинєві нема кращой фотографїї, але, кажуть, що я похожий на цей образок.

Петербурзький вчений, Пипин, в своєму новому (2^о) виданнї «Історїї славянских литературъ» згадує і про Вашу Правду і називає її луччим галицкїм журналом. Вам треба б достати цю книжку і прочитати її, а видїл про малоруську літературу було б добре переложити на український язык і видати особно книжкою. Це була б ціла історія української літератури, написана дуже чесно і правдиво, хоч автор її сам великорос; це показує, що в Великоросїї появились чесні правдиві до нас люде. Вона написана по такїй системї і під таким поглядом, як «Очеркъ малорусск. исторїи літератури» Прыжова, тїльки далеко ширше й більше. Автор зачіпає навіть сьогочаснє українофільство і найновїйшу нашу літературу.

Збирайте, будьте ласкаві, гроші за мою Причепу та висїлайте міні до Кишинєва. Кайдашеву сімью я послав і в «Главное управление по дѣламъ печати» в Петербурзі, але це все одно, що я вкинув рукопис в огонь. Предсѣдатель, професор університета Григорьев, ярий великоруський націонал і навряд, чи він випустить повість з своїх залїзних ручок.

Щасти, Боже, Вам в Ваших літературних ділах!

Кишинєв.

Щиро прихильний до Вас
I. Левицький.

IV.

1879 року, 14. сент.

Високоповажаний Добродїю!

Вашого листа од апрєля місяця я не одібрав, а одібрав остатний лист в серпнї, і одібрав пізнєнє, бо я виїзжав на вакації з дому.

Ви, шановний Добродїю, звїщаєте, що д. Сушкевич мав послати міні 200 кар. за продану Причепу, але ні листа од п. Сушкевича, ні грошей я й досї не маю.

«Кайдашеву сімью» міні вернули з Петербурга, з Главного Управленя по дѣламъ печати, з тим, щоб рукопись була переписана офіціалнїм теперїшнїм правописом, тоб-то, щоб на кінці слів був ъ, а щоб тверде и писати через ы, а м'яке і як хочеш. Я згодив ся на це, аби тїльки дозволили печатати. Тепер рукопись переписуєть ся в Київі. Міні здаєть ся, що їїї пропустять до друку, як пропустили (вже надрукованого) «Марка Проклятого» Стороженка; тим то, може, буде зайтї річ, клопотатись Вам, щоб цензура пропустила Кайдашеву сімью Вашого

Н О В И Н К И.

стами, з хоругвами, з образами, ведений 14 священниками, приодітими в фелони на місце, де мало відбутися посьвячене фундаментів нового дому. Коли той похід був уже майже в половині дороги, явився несподівано комісар староства гусятинського, Строка, в асистенції цілої фаланги жандармів, уставляє їх перед походом процесіональним, а сам в товаристві одного жандарма кидає ся в середину походу і з криком: «стає, nie wolno iść dalej, rozkazuję rozejść się», старає ся... (П. Олесницький: ганьба; п. Гурик: ганьба ему; голоси з Галерії: то смутне, ганьба) похід затримати. Але не десь на тім.

Той пан комісар староства взявши собі до помочи жандарма, перетискає ся через похід процесіональний, доходить аж до священників ідучих в священничих ризах, тримаючи якусь письмо в руках, письмо із староства гусятинського, котре здає ся мало на цілі заборонити то посьвячене фундаментів нового дому, той акт чисто релігійний і старає ся доручити той приказ о. Кисілевському яко председателеви управляючої ради. На нещастє той п. Строка не знав лично о. Кисілевського, тож приступив до найближше ідучого священника, рівнож в фелоні, в ризах священничих, о. Матковського і хотів ему тоє письмо доручити.

О. Матковський, будучи в виконуванню функції духовної, звертає увагу комісара на тоє, що тут не місце доручувати які небудь письма урядові, а приглянувшись на адрес письма, що то не до него, каже, що письма не приймає, бо не стичить его особи. П. комісар віддалив ся на хвилино та хита на тоє, щоби розпитатись, котрий то є о. Кисілевський і щоби по раз другий зробити тую пробу, котра му перший раз не повела ся. Він перетискає ся по раз другий межі священниками і несподівано вручає письмо о. Кисілевському, котрий не сподівав ся, що в часі походу процесіонального може бути ему що будь зі сторони староства доручене. Зробивши той героїчний чин, іде п. комісар межі процесією в шапці урядовій з жандармами, розтручає людей і доходить до того місця, котре провадило на місце, де мали бути посьвячені фундаменти під будову нового дому. Стає п. комісар у воріт і старає ся не пустити людей на місце, де має посьвячене відбутися, і той п. комісар, не звертаючи уваги на то, що має перед собою процесію, котру ми всі почитаємо, а котру передовсім почитає наш нарід, відзиває ся такими словами: «Ustaj się psia krew, bo się każe aresztować!» (П. Гурик: ганьба!) — і старає ся процесію стримати.

(Дальше буде).

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні року просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залежностей та о присєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам будемо висилати часопись до руского Нового року даром.

видання. Одначе зачекаємо троха — побачимо. Про пояснення деяких слів в повісті напишіть міні, я Вам поясню.

«Марка Проклятого» скінчив сам Білий, одеський книгар, тим то кінець вийшов дуже непохожий на початок, написаний дуже талановитим пером, грандіозними картинами.

Кишинев.

Щиро шануючий Вас
І. Левіцький.

V.

1880 року 15. окт.

Високоповажаний Добродію!

Ще в сентябрі петербурське «Главное Управление по дѣламъ печати» дозволило надрукувати мою цювість «Бурлачку», тільки «общепринятымъ русскомъ правописаніемъ», цеб-то з буквами ъ, ы, т, и. Рукопись тепер в Києві і буде надрукована в кінці октябрі. Щоб не гаяти часу на переписування рукописі, я просив типографію пересилати Вам у Львів надруковані листи для «Правди». Ви можете, Добродію і друкувати правописею, по давньому звичаю яку живає «Правда».

«Дві Московки, Причєпа та Кайдашева сімья» ще й досі лежать в Главному Управленію. Оце думаю послати ще третє прошеніє.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. П. Рожд. Бонифат.; римо-кат. *Новий рік.* — В понеділок: руско-кат. Ігнатія сьвмуч.; римо-кат. Макарія.

— **На ювілейне свята д. Івана Нечуя-Левицького** до Києва виїхало кількох відпоручників львівських товариств і редакцій з адресами та листами від знайомих д. Ювілята. Крім низше наведених нами адрес, о скілько знаємо, вислали адреси ще отей з львівських товариств: «Руска Бесіда», «Кружок укр. дівчат» і молодіж академічної гімназії, а з осіб, що живуть з д. Ювілятом в дружних зносинах, вислав д. Левіцькому листовий привіт пос. Барвіньський.

До щирих желань для д. Ювілята, пливучих з глибини серця всего загалу Русинів Австро-Угорщини і всіх земель заселених нашим народом, прилучає ся і наша редакция та желанє Високоповажаному Ювілятові, дїждати в кріпкім здоровлю 70-літнього ювілею своєї многозаслуженої письменської творчости.

Адреси зі Львова:

Наукове Товариство ім. Шевченка: Високоповажаний Добродію Іване Семеновичу! Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, здавна зачислюючи Вас до своїх почесних членів, користуєть ся отсею радісною нагодою 35-літнього ювілею Вашої славної та плодотворної літературної праці, щоб зложити Вам і від себе сердечні бажаня здоровля, довгих еще літ і нових успіхів на полі літературної творчости. Шануючи в Вас одного з найкрасших майстрів нашої мови, Товариство підносить особливо ту обставину, що від самого початку своєї письменської діяльності Ви були одним із перших Українців, що друкували свої праці в Галичині і тим у часах важкого занепаду національної думки й творчости причинили ся дуже багато до піддержаня віри в її кращу будучину по сей і по той бік Збруча. Товариство бажав Вам і всім тим, що шанують Ваше ім'я й Вашу творчість, дожити як найшвидше тої щасливої хвилі, коли спадуть вікові пута, що доси сковують наше слово і нашу громадську думку, і на покладаєні Вашою працею тривкій основі нові покоління могутимуть у повній свободі будувати величню будову нової, відродженої України.

Редакция Літературно-наукового Вістника: Високоповажаний Добродію! Любий і Шановний наш Ювіляте! Ювілей 35-літньої плодючої літературної діяльності українського письменника річ така рідка і незвичайна, а спеціально ювілей Ваш, творця так многих ярликів і на віки незабутних постатей і мальонків, чаром великого творчого таланту вихоплених із українського життя, такий радісний празник для всеї нашої країни, що не диво, коли він відбиваєть ся широко луною від Карпат до Кавказу, від Сяна до Кубані, і ще далі, далеко далі, доки лунає українське слово і чарує серце українська пісня. І редакция Літературно-Наукового Вістника у Львові, числячи Вас між своїх співробітників і гордячи ся тим Вашим співробітництвом, прилучує свій голос до величнього хору учасників нинішнього свята, бажуючи Вам ще многих успіхів на ниві літературної творчости, а нашій літературі ще не одної коштовної перлини з під Вашого пера. Обіймаючи своїм любячим серцем усю Україну, вникаючи своїм високо художнім оком у всі верстви нашого народа, Ви дали для грядущих поколінь незабутній взірці літературної творчости і zarazом увіковічили

Будьте ласкаві, перешліть міні через пошту один примірник «Миколи Джері», один — «Богдана Хмельницького та Юрія Хмельницького».) «Кайдашева сімья» переслана міні з Львова, дійшла до мене. Може й ті книжки дійдуть. В Київ пошліть через пошту один примірник «Кайдашевої сімьи» по такому адресу: Его Высокоблагородію, Елисею Кипріановичу Трегубову, в коллегію Павла Галагана. Він просив мене написати про це до Вас. Гроші будуть переслані через пошту. Напишіть, будьте ласкаві, по якому адресу виписувати нам книжки з Галичини.

З Галичини писали, щоб я прислав свою фотографію для бюста. Я пошлю Вам самий бюст, хоч не дуже до ладу зроблений (бо робить самоучка), що до естетичної роботи, але, кажуть, похорий, бо він зроблений з гіпсової машкари.

Р. S. Я загубив Ваш адрес. Не забудьте написати його вдруге, щоб мої листи певніше доходили до Вас.

Кишинев. Зостаюсь Ваш щирій покірник
І. Левіцький.

*) Се популярні монографії І. Левіцького видані у Львові.

нили багато типів та моментів життя нашого народу. Ви були поперед усього натистом і то виключно українським артистом, були щирим і безповоротним Українцем у пору, коли й найкрасші сини України хитали ся на роздорожі. От там то ми, молодше покоління, в нинішню радісну хвилю підносимо і свій голос: Най живе Іван Нечуй Левицький! Най живе і розвиваєть ся і все новою красою пишаєть ся українське слово!

Тов. «Просвіта»: Високоповажаний Ювіляте: Галицька Україна, хотя політично розлучена, національно і культурно почуває ся за одно з усєю Україною. Як колись в давнину вона ставила своїх синів у спільні лави борців за загальне добро України, так і в добу літературного відродженя — хоч з деяким обставинами виправданим опізненем — пішла на зустріч закордонній Україні до спільного великого нового діла. І коли з ходом часу виросла в Галичині, мимо тяжких обставин, нинішня зорганізована українська сила, то се сталося не без щирої помочи братів зза кордону. Годить ся голосно зазначити се нині, в отсе радісне всеукраїнське свята Твого ювілея, Високоповажаний Ювіляте! Бож Ти, сине Київської землі, вси одним з тих мужів, що високо заслужились для української справи по обох боках Збруча. Ти одним з тих кількох перших, що вже в 1860-их роках своїми в Галичині друкowanymi творами піднимали духа Галичан, скріпляли у них віру в живучу силу й кращу будучину України. В 1868. році, як раз того незабутного року, коли галицькі Українці заходились коло основаня у Львові першого свого товариства «Просвіти», появились тут перні плоди Твого пера. Визначними прикметами свого талану Ти відразу звернув на себе загальну увагу і зеднав собі симпатію, а коли в рік опісля появилась Твоя перша широка повість з життя суспільного, за якою мали пійти опісля дальші, Ти став дорогим усіей галицько-українській інтелігенції. Від того часу нетерпеливо дожидаю кожного нового дару від Івана Нечуя, а Ти був щедрий, бо невтомна служба своїй нації пером стала Тобі цілю житя. Переважну часть своїх творів, як белетристичних так і поучаючих для інтелігенції і для людських мас, Ти друкував уперве в Галичині. З поступом освіти нашого галицького люду Ти став і посеред него знаним і дорогим. Уже від 25 літ знає Тебе наш люд з поучаючих Твоих писань, виданих книжочками «Просвіти», а нині наші читальники по місточках і селах читають Твого «Миколу Джерю», читають «Причєпу», любуючись і цїлим зерном змісту і чистою як хрусталь українською мовою. За Твою велику й корисну працю для України, за Твої сильні наче скеля пересвідчення національні, за Твою непохитну віру в будучину України, за Твою любов до українського люду, яка скрізь видіє ся з Твоих творів, Загальні Збори «Просвіти» вже давнійше однодушною ухвалою іменували Тебе почесним членом сего товариства. А вжеж і нині, в хорі привітів з нагоди Твого ювілея, сердечно здоровить Тебе Виділ «Просвіти», десятки тисяч членів «Читальнєв «Просвіти», здоровить Тебе загал осьвіченого народу галицької України! Голосною луною несеть ся нині з Галичини до «матери городів руских» однодушний кляк: Слава Тобі, Батьку, за майже сорок літ жвавої й щирої праці для України: Жий ще довгі літа з пером у кріпкій руді! Дїждись, Батьку, хоч під старі літа привтати своїм пером так бажану весну в своїй дорогій Україні!

Драматичне Тов-о ім. Ів. Котляревського вислало делегата з адресою в містерно різьбленої теці. Адреса зрадагована п. Л. Лопатинським звучить:

Ореш Ти, трудячий Батьку,
Український переліг,
Сієш зерно, якеб ворог
Нїяк знищити не зміг.

З Твого слова люди речі
Воскресають мов живі
І віщують нам гарнійші
УКРАЇНИ щастя дні.

Най живе нам Твоя слава,
Поки біча буде світ
Тиж — труди ся для УКРАЇНИ,
Ще багато плідних літ!

(Шдписи виділових).

«Львівський Боян»: Високоповажаний Добродію! Члени «Львівського Бояна» складають Тобі в сій для всеї України-Руси святачній дині щонайщирійшу подяку за Твої невтомні труди біля розвою нашого письменства. Сямями трудами заняв Ти вельми достойне місце у ряді наших світочів-письменників, що з часів Квітки, плекаючи рідне слово, поклали тверді основи під красшу духову будучину нашого народа. Яєні а рівнож теплі лучі Богом Тобі даного талану озарили всю нашу Галицьку землю в тім часі, коли — нігде правди діти — наша галицька белетристика лежала ще у сповитку. Для нас Галичан став Ти неначе керманичем, що умно та сміло справив судно ледви прозяблогої повісти на безпечні, свої води. Тим Ти виступив ближший, тим Тобі нині належить ся від нас щонай-

сердечніший привіт глибоким з поклоном і желанем, щоби Всевишній кріпив Твої сили і надалше на добро і славу всієї України-Руси.

У Льва-городі 18. грудня 1904.

Анатолій Вагнянин
голова.

Михайло Волошин
виділовий.

«Академічна Громада»: Високодостоїнний Ювіляте! Користаючи з нагоди Вашого ювілея, прилучаємось і ми з сердечним привітом. Видатна Ваша праця на полі нашої літератури запевнила Вам почесне місце між нашими найпереднішими письменниками. Миж цінимо її ще й тому, що ведена була в часі виїмково для нас недогіднім, в часі, в котрім варварський указ з 1876. р. зборонював розвій нашої мови і культури, та що в творах Ваших змалювали Ви якими красками недолю нашого народу. Тому прийміть від нас, яко від репрезентантів усеї української молодіжї львівського університету подяку за усю дотеперішню Вашу працю та як найщирші бажання на будуче. — Виділ.

— Адвокатська палата у Львові відбула вчера загальні збори, на яких порішено, що ношене адвокатської тоги не є обов'язуюче. До дисциплінарної ради вибрано між іншими д-ра Івана Добрянського, а заступником д-ра Миколу Шухевича; членами комісії для судейських іспитів до предложень міністерства вибрано між іншими: д-ра Костя Левицького і д-ра Івана Добрянського, а до комісії для адвокатських іспитів виїшов д-р Стефан Федак.

— Трагедія в школі. З Перемишля доносять, що ранений проф. Глібовицький лежить в шпиталі зовсім притомний і розмовляв з родиною. Про Воробля, котрий стрілив до проф. Глібовицького, а потім сам застрелив ся, оповідають, що він від кількох літ безвихідно хорував на кишкки, тому мало цінив життя. Критичного дня перед 11. годиною рано стрітив Воробля на коритарі гімназії директор Цеглинський і спитав його, як веде ся ему в підгурській гімназії. Воробель відповів, що добре, лише жалував ся, що був чотири рази на краківській клініці, але там нічого ему не помогли. Директор бачучи на его лиці сліди хвороби, радив ему найперше лічити ся, а потім взяти ся інтензивно до науки. Розмова була спокійна і Воробель зовсім не проявляв якого небудь знеєнервованя. Замітне було поведене родичів самоубійника, коли їм донесено про трагічну подію. Ні мати ні батько не прийшли, лише прибігла сестра Воробля, котру він посилав рано по горівку за 30 крейцарів, і побачивши трупа, сейчас утікла.

— До Перемишля виїхали вчера віцепрезидент кр. ради шкільної д-р Пляжек і кр. інспектор шкільний д-р Майхрович, в справі доконаного замаху на проф. Глібовицького.

— Дрібні вiсти. В Болехові вбух вчера грізний пожар на передмістю Кольонія і знищив 14 домів і кільканайцять будинок господарських. Шкода виносить до 200.000 К. Пошкодованими є переважно Німці-колоністи. — В Хорківцях згорів сеї ночі магазин при рафінерії нафти. — Кваліфікаційні і виділові іспити для учителів пічнуть ся у Львові, перші 16. лютого а другі 1. марця 1905. Поданя вносити до 9. лютого.

Посмертні оповістки.

— Мария Пачовска, вдова по гр.-кат. пароху, упокоїла ся по довгій недужі в Ярчівцях дня 30. грудня 1904 в 64. році житя. Покійна була доброю матір'ю; оставши вдовою перед 15 літами, зі скупой сиротинської лепти виховала для на роду двох синів малолітків: Івана, св'ященника-патріота з Ярчовець, що займає ся горячо селянською молодіжжю гімна. в Тернополі і Василя, укінч. студ. філософії і зв'язного талановитого поета. Похорон відбуде ся в неділю 1. н. ст. січня по полудни. Вічна їй пам'ять!

Телеграми

з дня 31. грудня.

Градець. Стирийський сойм ухвалив 4-місячну бюджетову провізорию і відročив ся до 3. січня.

Гамбург. Губернатор західно-африканських німецьких колоній, Лейтвайн, прибув ту вчера.

Кольонія. В Петербурга доносять, що в міністерстві судівництва збере ся в сих днях комісія, аби на основі царського маніфесту ухвалити реформи для запевненя независимости судів.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Чіфу, що при форті Ерлюншан забрали Япанці також догідний для них горбок Янгубан.

Токіо. Бюро Райтера доносить, що Япанці здобули на форті Ерлюншан 43 гармат.

Радикальна і певна поміч на пропуклину без операції.

М. Фрайліх 123(3-4)

ц. к. патентований спеціяліст бандажів на пропуклини, у Львові, ул. Городецька ч. 35. На жадане висилає брошурки даром і франко.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні ординує у внутрішних недугах від 3—5 попол. ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 31. грудня 1904.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В неділі і свята 2 представлєня о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі, ложі і І-рядні крісла можна їхати даром на представлєне омнібусами Кольосоє, які ждуть коло Відєньської каварні.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папєри

виплачує без потрученя провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Лев Лопатинський.

ЯБЛОЧНИКАР

комедія в 1 акті, опрацьована після німецького.

Ціна 40 сот.

Набути можна в Ставропигійській книгарні у Львові.

ДО КАНАДИ

як і до всіх других заморських земель переправляє НАЙДЕШЕВШЕ

повсюди знакома фірма.

B. KARLSBERG

HAMBURG, Ferdinandstrasse 15.

Поки хто шифкарту купить, нехай порівнає мої ціни з цінами агєнтів корабельних.

122(2-10)

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТІ, ЗБІЖЕ І ПАШУ

против огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чєстє надвизжкє. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4,161,669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пупільярних цінних папєрах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краввий і каси ощадности.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агєнта; ДНІСТЕР уділяє агєнції господарям, де єще на більший округ нема агєнції. Агєнти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власну провізию від таких обезпечєнь дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі «Просьвіти»